

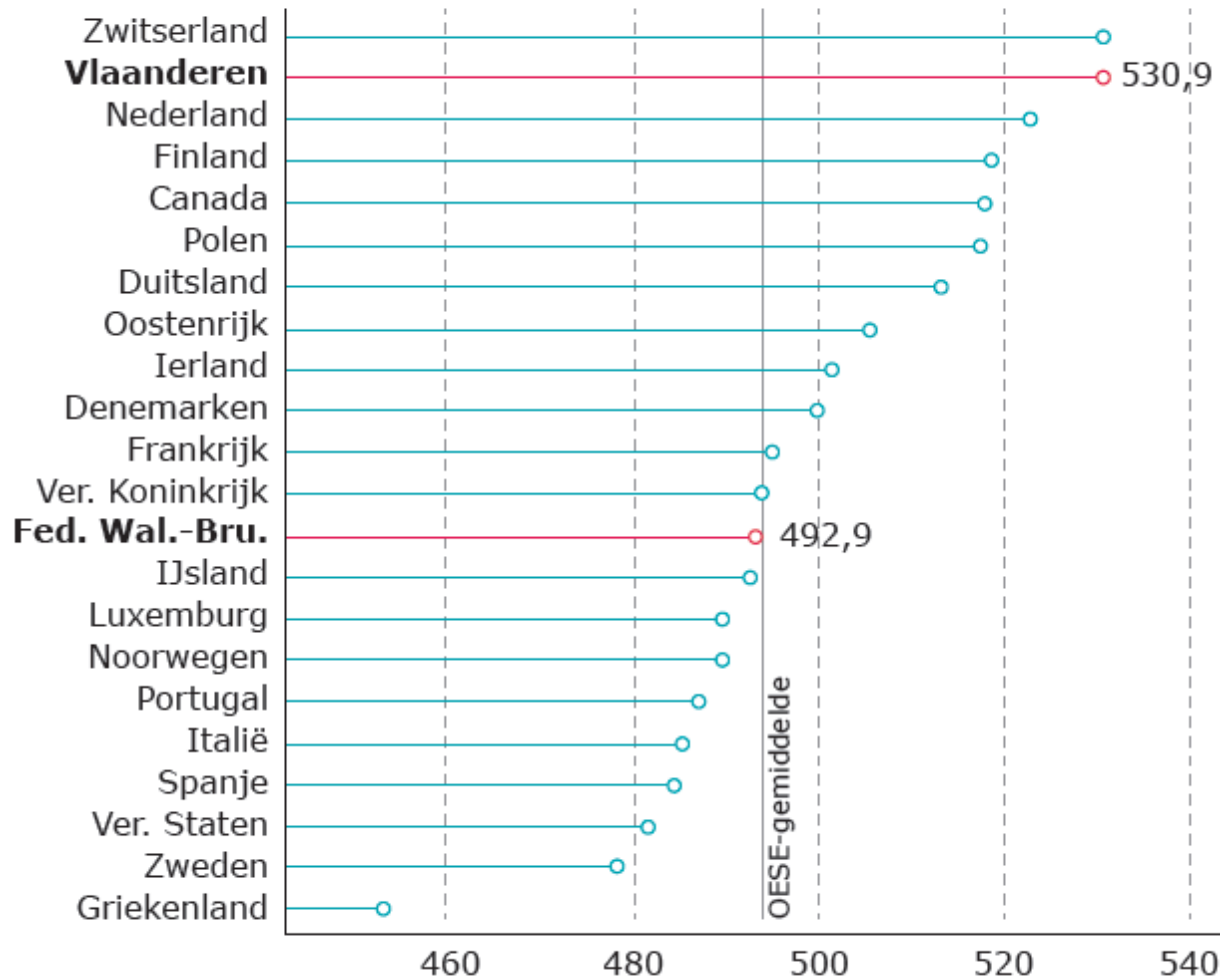

Diversiteitsbarometer Onderwijs

Hoe gaan Vlaamse scholen om met
de diversiteit in de klas?

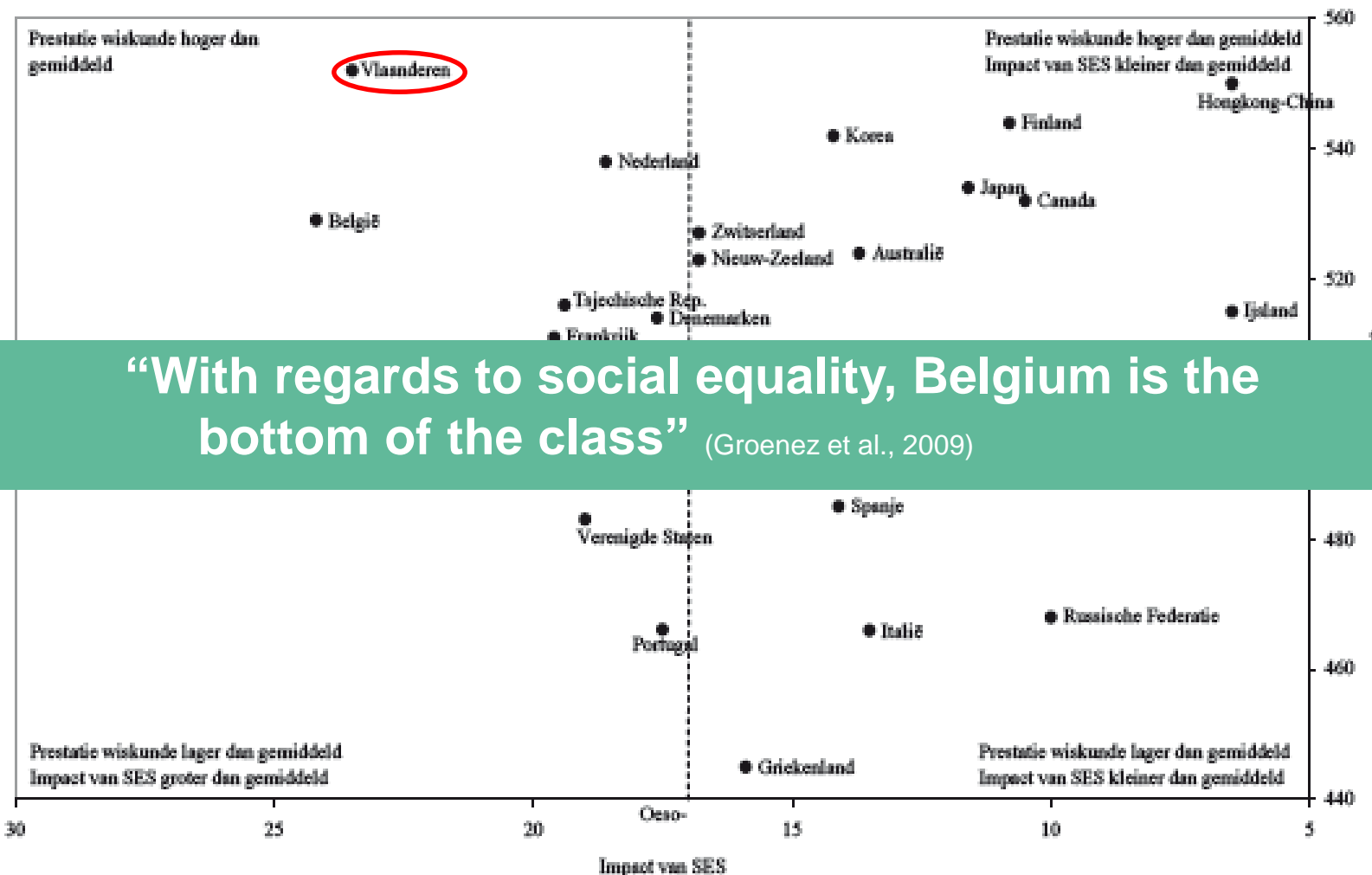
International perspective: Flanders

Gemiddelde prestaties voor wiskunde

International perspective

Figuur 14. Prestatie voor wiskundige geletterdheid en de impact van sociaal-economische achtergrond. Gemiddelde prestatie van landen op de PISA-schaal voor wiskundige geletterdheid en de determinatiegraad (R^2) van de relatie tussen prestatie en de index van sociaal-economische status.

“With regards to social equality, Belgium is the bottom of the class” (Groenez et al., 2009)

Post 1: Literatuurstudie

- ☐ Vlaanderen aan de top
- ☐ MAAR met grote sociale ongelijkheid

→ Op meer dan 1 parameter:

- SES
- etniciteit
- beperking

» Beter voor holebi's

= iets fundamenteels gaande

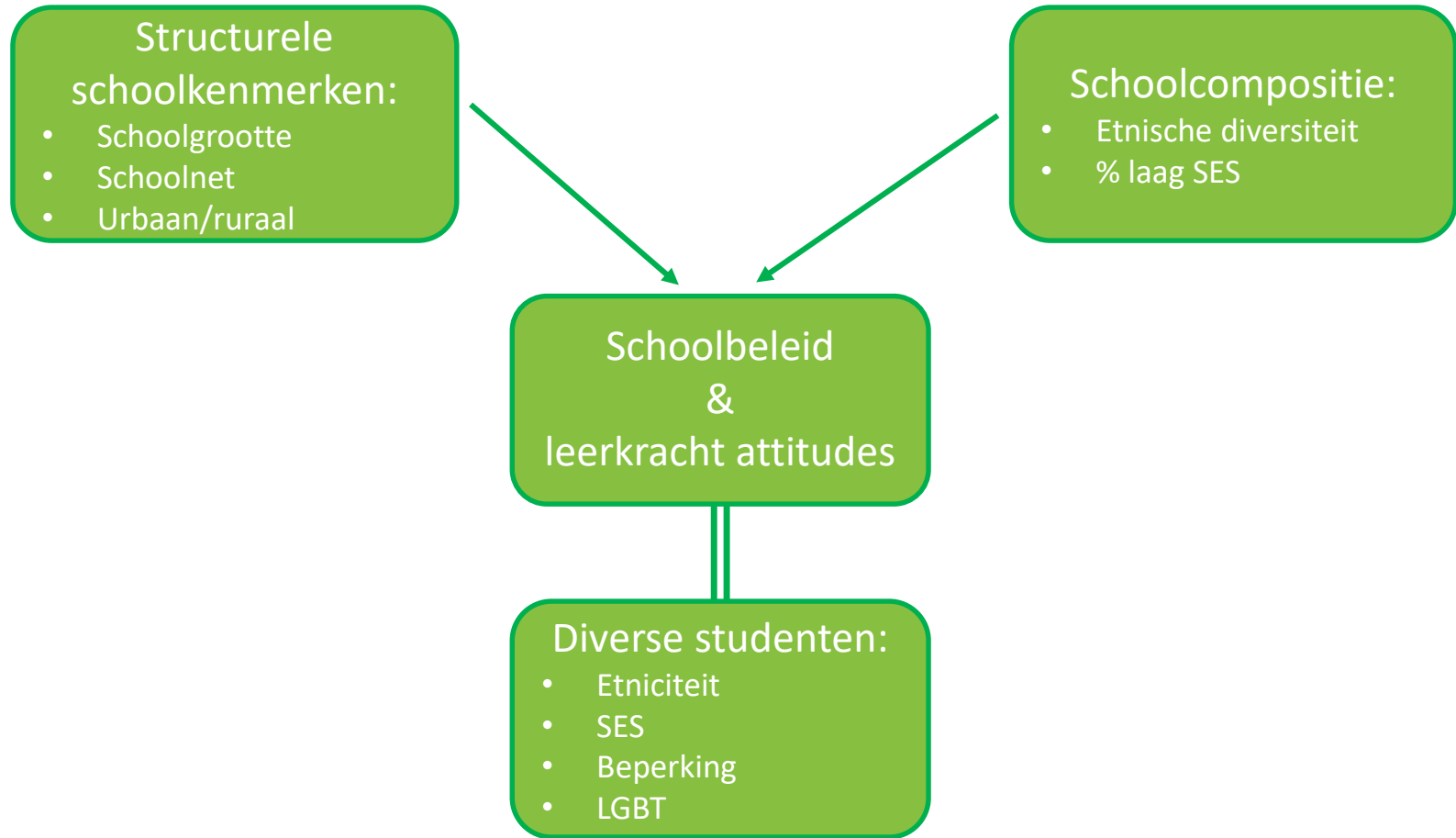
focus op systeem- & schoolniveau

Oorzaakanalyse

☐ Systeemniveau:

- vroege opsplitsing in onderwijsvormen
- hiërarchische structuur van het onderwijssysteem
- attesteringsbeleid met veel C-attesten
- segregatie door problemen met het inschrijvingsbeleid, onderwijsfinanciering en gebrekkige schoolinfrastructuur

Post 2: survey-onderzoek

Sample

Gestratificeerd sample

- 110 basisscholen → 302 cases
 - 89 directeurs, 173 leerkrachten, 40 ondersteunend
- 60 secundaire scholen → 119 cases
 - 36 directeurs, 43 leerkrachten, 40 ondersteunend

RESULTS

Straight Ahead

Diversiteitsbeleid

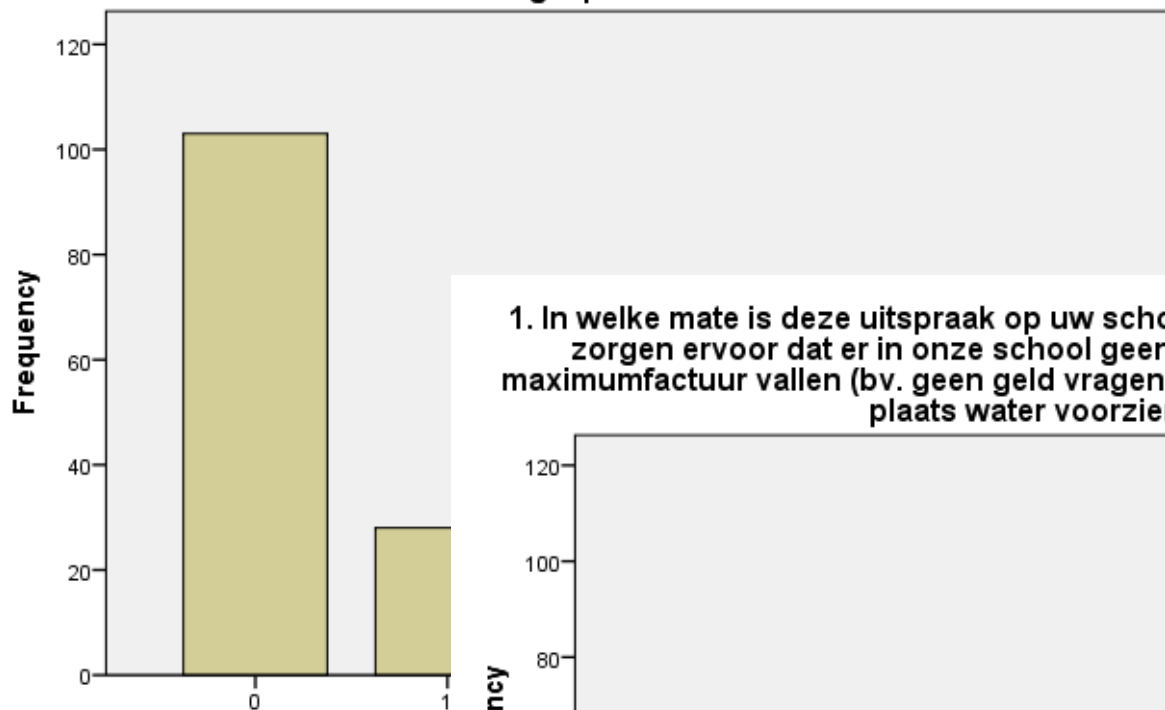
☐ Wat?

- Hoe gaat het schoolbeleid om met concrete issues zaken zoals verbod op meertaligheid, actief werken aan holebivriendelijk klimaat, procedures m.b.t. redelijke aanpassingen en schoolkosten

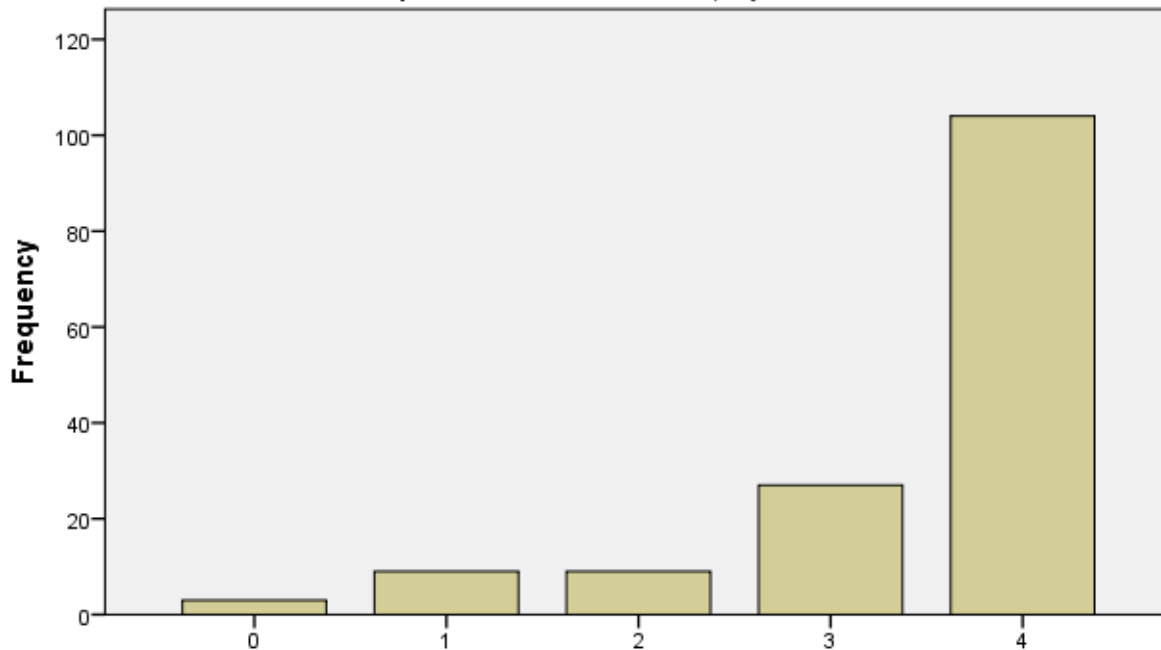
☐ Bevindingen:

- Consequent beleid mbt SES

1. In welke mate is deze uitspraak op uw school van toepassing? - 15. Wanneer ouders de schoolrekeningen niet kunnen betalen, worden leerlingen hier op aangesproken.

1. In welke mate is deze uitspraak op uw school van toepassing? - 17. We zorgen ervoor dat er in onze school geen kosten zijn die buiten de maximumfactuur vallen (bv. geen geld vragen voor fruitsap en melk en in de plaats water voorzien, ...).

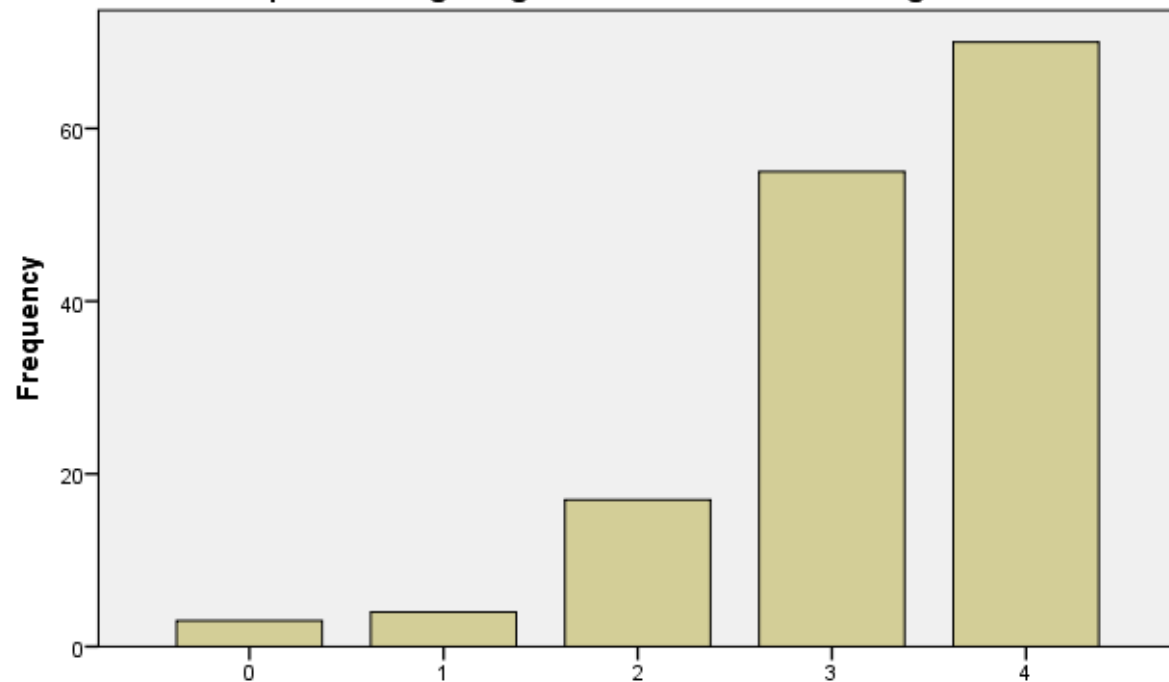
Diversiteitsbeleid

☐ Beperking:

– Minder

- 70 à 8

1. In welke mate is deze uitspraak op uw school van toepassing? - 11. Wanneer een leerling met een functiebeperking nood heeft aan extra ondersteuning, wordt een vaste procedure gevolgd die door elke leerkracht gekend is.

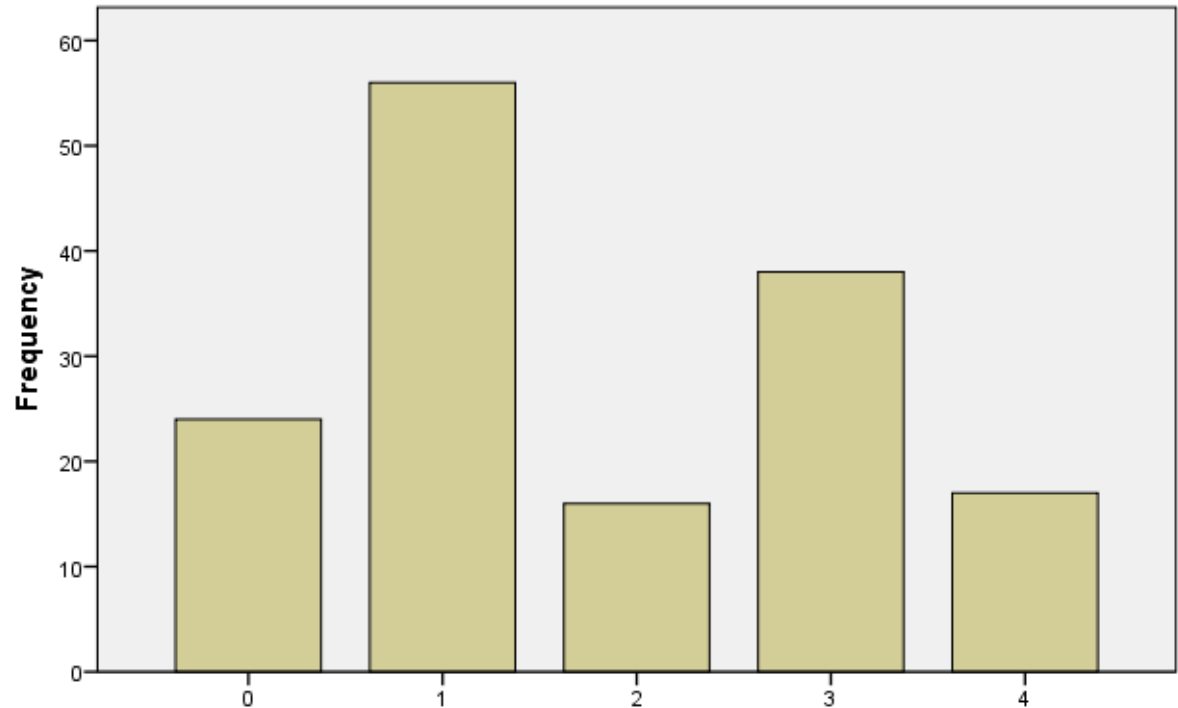
Diversiteitsbeleid

☐ Beperking:

– Minder €

- 70 à 80%
- MAAR:

1. In welke mate is deze uitspraak op uw school van toepassing? - 12. Op onze school bepaalt vooral de individuele klasleerkracht hoe en welke zorg er voor leerlingen met een functiebeperking wordt voorzien.

Diversiteitsbeleid

□ Holebi's

- 30% basisscholen vindt werken aan holebivriendelijk klimaat “niet van toepassing”
- Secundair: <2% nvt

□ Herkomst

- Secundaire scholen strikter:
 - >75% vs 40% verbod religieuze symbolen
 - 80% vs 60% gn moedertaal id klas

Diversiteitsideologie

Wat?

- Hoe denkt schoolpersoneel persoonlijk over etnische minderheden, holebi's, kansarme kinderen of met een functiebeperking in het onderwijs

Diversiteitsideologie

☐ Scoren doorgaans progressief

- Voornamelijk positieve ideeën over holebi's
- Negatiefst over functiebeperking, maar wel veel variatie
- Meningen over kansarme IIn: tussenpositie
- Opvallend negatiever in secundair over leerlingen met migratie-achtergrond

Haalbaarheid

☐ Wat?

- Haalbaarheid om bepaalde leerlingen in huidige klas op te nemen

☐ Bevindingen:

- Lk denken in termen van
 - Al dan niet fysieke beperking (motorisch of sensorieel)
 - Leerstoornis of leerachterstand
 - Moeite met communicatie of sociaal contact

Haalbaarheid

- ☐ Eerder haalbaar:
 - Laag SES kinderen
 - Kinderen met leerstoornis of –achterstand
 - Kinderen in rolstoel
 - Chronisch zieken

- ☐ Minder haalbaar:
 - Niet-Ndl of asielzoeker
 - Vnl in secundair als minder haalbaar beschouwd

- ☐ Weinig haalbaar:
 - Sensoriële beperking (vnl blindheid)
 - Ernstige emotionele of gedragstoornis
 - Down
 - Comorbiditeit

Self-efficacy

☐ Wat?

- Hoe competent voelen leerkrachten zich in hun job voor de omgang met bepaalde thema's?

☐ Bevindingen:

- Algemeen genomen: behoorlijk hoog

Self-efficacy

variatie:

- Eerder hoog in omgang met SES en ECM-IIn:
 - Maar vragen over niet-Ndl & omgang met religie
- minder competent in gender-issues
 - Vooral in basis
 - vnl in omgang met transstudenten
- minst competent in omgang met beperking
 - Vooral voor sensorielle beperkingen
 - ← hogere competentie in leerstoornissen,
Vooral in basis

Schoolverschillen

☐ Structurele effecten:

- Schoolnet
- Urbanisatiegraad
- Schoolgrootte

☐ Compositiekenmerken:

- % SES-leerlingen
- Mate aan herkomstdiversiteit bij de leerlingen
- % meisjes

School differences

☐ weinig robuuste effecten

☐ Structuur < compositie

SES-compositie > etniciteit

☐ Allen ondergeschikt aan personeelskenmerken:

- Attitudes tov diverse studenten
- Self-efficacy

Seksuele geaardheid

- ☐ Tweedeling tss attitudes & praktijk
 - Moeilijk bespreekbaar, weinig competent, ...
- ☐ Vnl transthemathiek ligt moeilijk
- ☐ Basisscholen staan minder ver
 - Leerlingen “te jong”, minder in curriculum, minder competent, ...

Etniciteit

- ❑ “middenmoot” ivg andere diversiteitscriteria
- ❑ Slechter in secundair
 - Beleid, attitudes, bereidheid op te nemen in de klas, ...
- ❑ Vnl. veel vragen rond meertaligheid & religiositeit

Dominante methodes <-> wetenschappelijke consensus

Beperking

☐ Doorgaans niet zo goed

- attitudes, competentie, inconsequent beleid, ...
- Haalbaarheid sterk afhankelijk van type

☐ Iets beter in basisscholen

- meer leerling- & ouderinspraak bij zorg, meer redelijke aanpassingen, competenter in leerstoornissen, ...
- Vnl. op vlak van leerstoornis

SES

- ☐ Scholen denken dat zij ver staan
 - i.t.v.: beleid, vertrouwenspersoon, attitudes, haalbaarheid, self-efficacy, toegankelijk thema, ...
- ☐ Contrasteert met sociale ongelijkheid in Vlaams onderwijs
 - Managen zonder verandering?

Conclusies

Basis versus secundair:

- Secundair doorgaans minder goed
 - Herkomstdiversiteit
 - Functiebeperking
 - Binnenklasdifferentiatie, algemene didactische kwaliteit, ...
- Wel beter in:
 - Gender- en halebithema's

Conclusies

Basis versus secundair:

– Ook veel overeenkomsten:

- Leerling- en ouderinspraak
- Diversiteitsbeleid
- Identieke makkelijke/moeilijke thema's
- Competentie-inschatting
- Zelfde accenten in schooltoegankelijkheid
- Omgang met SES

Conclusie

- ☐ Weinig robuuste effecten van schoolkenmerken
- ☐ Competentie & attitudes van leerkrachten meest belangrijk

→ Professionalisering als hefboom voor sociale verandering

Post 2: Focusgroepen

- Triangulatie & bevestiging
- Verdieping: “waarom”
- Suggesties tot verbetering

Sample

Focusgroep	Doelgroep	Deelnemers	Aanwezige organisaties
1	Middenveldorganisaties gericht op SES	4	Kompanjon VZW, Netwerk tegen armoede, Samenlevingsopbouw Vlaanderen, VZW Jong
2	Middenveldorganisaties gericht op functiebeperking	5	Adviescommissie gebarentaal, Grip, Gezin & Handicap, Steunpunt voor Inclusie
3	Middenveldorganisaties gericht op etniciteit	4	Integratie & Inburgering, Intercultureel netwerk Gent, Minderhedenforum, Samenlevingsopbouw Vlaanderen
4	Middenveldorganisaties gericht op gender	4	Cavaria, Ella, Rosa, Wel jong niet hetero
5	Onderwijsorganisaties gericht op basisonderwijs	11	CLB, LOP, lerarenopleiding, pedagogische begeleidingsdienst, onderwijsinspectie
6	Onderwijsorganisaties gericht op secundair onderwijs	9	CLB, LOP, lerarenopleiding, pedagogische begeleidingsdienst, onderwijsinspectie

Beleidssuggesties?

Professionalisering

- eenmalige studiedagen naar teamgebaseerd & duurzaam
→ co-teaching

Strenger beleid

- Kleuring van de middelen, minder schoolautonomie, resultaatsverbintenis, sanctionerend/bekrachtigend orgaan

Referentiekaders

- Kruispuntdenken
- Ook diversiteit in leerkrachtkorps

**Hartelijk dank
voor uw aandacht!**

Wendelien.Vantieghem@ugent.be
Piet.VanAvermaet@ugent.be